

Posudek na disertační práci A. Kubeczky *Sociální kritika v pojetí Michaela Walzera (Spor liberalismu a komunitarismu)*.

Předkládaná disertační práce se zabývá dílem Michaela Walzera, jenž je jedním z posledních žijících „klasiků“ a současně „velkých“ osobností anglosaské politické filosofie. „Klasikem“ je z toho důvodu, že se společně se svými kolegy zásadním způsobem podílel na rehabilitaci politické filosofie ve druhé polovině minulého století a současně se aktivně účastnil a stále ještě účastní všech relevantních diskusí o základních otázkách politické filosofie, jež probíhají až do současnosti. „Velkou“ osobností je z toho důvodu, že se pokouší o systematické vypracování „velké“ teorie: zdůvodnění domácí a globální teorie spravedlnosti, stejně tak jako o normativní ospravedlnění legitimních forem vládnutí v domácí a globální společnosti. Pokus o kritickou rekonstrukci myšlení podobného autora je samozřejmě velmi obtížným a odvážným podnikem – jako kdyby se nějaký doktorand pokusil o rekonstrukci Heideggerova myšlení na konci jeho života v kontextu vývoje fenomenologie, fundamentální ontologie a hermeneutiky, či Wittgensteinova myšlení na konci jeho života v kontextu vývoje moderní logiky a analytické filosofie. Tento podnik se současně velmi výrazným způsobem komplikuje díky svébytnému charakteru Walzerova jazyka a povahy jeho argumentace, jež se vymykají z analytické struktury jazyka a argumentace v současné anglosaské politické filosofii, i když je Walzerovo myšlení organickou součástí analytické politické filosofie a lze je pochopit a kriticky rekonstruovat pouze na tomto pozadí. Tento podnik současně vykazuje určité přednosti, jež jsou však doprovázeny i určitou nevýhodou. Základní přednost se týká faktu, že kritická rekonstrukce myšlení nějakého podobného autora umožňuje a současně vyžaduje systematickou rekonstrukci – skoro – všech základních otázek politické filosofie v kontextu jejího historického vývoje, což je záležitost celoživotního výzkumu. Základní nevýhoda se týká faktu, že na tomto pozadí je velmi obtížné předložit a obhájit práci, jež je pouze přechodným výsledkem dlouhodobého systematického výzkumu těchto základních otázek politické filosofie.

Zmiňované napětí se nutně musí projevit i ve struktuře předkládané práce. Práci lze rozdělit do několika částí, jež jsou sjednoceny úvodní kapitolou (s. 11-22), v níž se autor pokouší vymezit základní motivy Walzerova myšlení na pozadí výkladu klíčových problémů, jež se týkaly dobového sporu mezi liberalismem a komunitarismem. V první části (s. 22-60) se autor zabývá jedním z těchto základních motivů: snaží se posoudit přednosti a nedostatky Walzerovy metody kritické interpretace, jež má normativně zdůvodnit spravedlivý způsob institucionálního uspořádání společnosti a současně normativně legitimizovat možnost kritiky společenských nespravedlností. Ve druhé části (s. 60-115) se autor pokouší vyložit způsob aplikace Walzerovy metody kritické interpretace na zkoumání společenské skutečnosti. Tato druhá část se fakticky a logicky skládá ze dvou samostatných částí, jež však autor dostatečně jasným způsobem nerozlišuje. V první části se pokouší vyložit kritikou interpretaci domácí společnosti, bohužel se však nezabývá Walzerovou systematickou teorií spravedlnosti, jež má být nástrojem sociální kritiky americké imigrantské společnosti, ani otázkami spravedlnosti v jiných typech politicky uspořádaných společností. Ve druhé části se autor snaží vyložit Walzerovu aplikaci kritické interpretace na otázky globální spravedlnosti a globálního vládnutí, jež jsou formulovány v rámci Walzerovy teorie „opakujícího se universalismu“.

Na závěr lze říci, že předkládaná disertační práce dokládá schopnost analytického myšlení doktoranda a je dobrým východiskem pro jeho další výzkumnou a pedagogickou činnost; splňuje základní požadavky, jež jsou kladeny na doktorandské práce, a lze ji doporučit k obhajobě bez nějakých závažných připomínek.

Praha, 22. 4. 2009

Ph.Dr. Josef Velek CSc.

